

NAZIV PREDMETA		PNEUMATIKA I HIDRAULIKA				
Kod	SKS023	Godina studija	Treća (red.)/Četvrta (izv.)			
Nositelj/i predmeta	dr.sc. Jani Barle, red. prof.	Bodovna vrijednost (ECTS)	6			
Suradnici	Alen Kovač, pred.	Način izvođenja nastave (broj sati u semestru)	P	S	V	T
			45	/	30	/
Status predmeta	Obavezni	Postotak primjene e-učenja	/			
OPIS PREDMETA						
Ciljevi predmeta	<ul style="list-style-type: none"> - upoznati vrste, izvedbe i područja primjene standardnih elemenata, - razviti razumijevanje funkcionalnih shema, - omogućiti primjenu stečenih znanja kod izbora i korištenja hidrauličkih i pneumatičkih sustava. 					
Uvjeti za upis predmeta i ulazne kompetencije potrebne za predmet	/					
Očekivani ishodi učenja na razini predmeta (4-10 ishoda učenja)	<ol style="list-style-type: none"> 1. prezentirati načela rada i industrijsku primjenu hidrauličkih i pneumatičkih sustava, 2. identificirati pomoću standardnog simbola i naziva elemente sustava, 3. interpretirati jednostavne hidrauličke i pneumatičke sustave, 4. ustanoviti uzroke neispravnosti i pogrešaka, 5. kombinirati različite elemente sustava po koncepciji i dimenzijama, 6. izabrati sustav koji će udovoljiti zahtjevima. 					
Sadržaj predmeta detaljno razrađen prema satnici nastave	IZVEDBENI PLAN RADA					
	Tjedan	Datum	Oblik nastave	Tema		
	1.		Predavanja	Razvoj i uloga hidrauličkih i pneumatičkih sustava i njihove podjele. Uvod u pneumatiku. Fizikalne značajke stlačenog zraka kao radnog medija.		
			Laboratorijske vježbe	Prezentacija različitih pneumatičkih uređaja.		
	2.		Predavanja	Dobivanje, priprema i razvod stlačenog zraka. Standardno označavanje elemenata.		
			Konstruktivske vježbe	Priprema stlačenog zraka – rad elemenata i njihovo podešavanje. Dimenzioniranje pripreme stlačenog zraka. Karakteristični te za održavanje i eksploataciju značajni dijelovi.		
	3.		Predavanja	Osnovni pneumatički elementi: cilindri, zaporni ventili, razvodnici.		
			Konstruktivske vježbe	Elementi obrađeni u tekućem tjednu (rastavljeni ili u presjeku). Dimenzioniranje cilindra. Karakteristični te za održavanje i eksploataciju značajni dijelovi.		
	4.		Predavanja	Nastavak osnovnih pneumatičkih elemenata: Razvodnici, načini aktiviranja ventila, tlačni ventili, pomoćni elementi.		
			Konstruktivske vježbe	Stvarni elementi obrađeni u tekućem tjednu (rastavljeni ili u presjeku). Karakteristični te za održavanje i eksploataciju značajni dijelovi.		
	5.		Predavanja	Nastavak osnovnih pneumatičkih elemenata: električno aktiviranje, proporcionalni pneumatički ventili.		
			Laboratorijske vježbe	Rješavanje zadataka i rad na didaktičkom stolu.		
	6.		Predavanja	Metode rješavanja i vrste vođenja pneumatičkih sustava		

		Laboratorijske vježbe	Rješavanje zadataka i rad na didaktičkom stolu.	
	7.	Predavanja	Složeni ventili, vakuumska tehnika.	
		Laboratorijske vježbe	Samostalni na didaktičkom stolu (završna provjera).	
			1. kolokvij	
	8.	Predavanja	Uvod u hidrauliku. Fizikalne značajke ulja pod tlakom kao radnog medija. Iskorištenje energije u hidrauličkim krugovima. Temeljni problemi: čistoća, zagrijavanje, kavitacija - odvođenje plinova.	
		Laboratorijske vježbe	Prezentacija različitih hidrauličkih uređaja.	
	9.	Predavanja	Hidraulički elementi za pretvorbu energije, konstrukcijska rješenja: hidrauličke pumpe konstantnog i udesivog volumena.	
		Konstrukcijske vježbe	Stvarni elementi obrađeni u tekućem tjednu (rastavljeni ili u presjeku). Karakteristični te za održavanje i eksploataciju značajni dijelovi.	
	10.	Predavanja	Nastavak hidrauličkih elemenata za pretvorbu energije: hidraulički motori konstantnog i udesivog volumena, hidraulički cilindri.	
		Konstrukcijske vježbe	Stvarni elementi obrađeni u tekućem tjednu (rastavljeni ili u presjeku). Karakteristični te za održavanje i eksploataciju značajni dijelovi.	
	11.	Predavanja	Hidraulički upravljački elementi: zaporni ventili, razvodnici - direktno upravljani i predupravljani, ventili za ograničenje tlaka - direktno upravljani i predupravljani.	
		Konstrukcijske vježbe	Stvarni elementi obrađeni u tekućem tjednu (rastavljeni ili u presjeku). Karakteristični te za održavanje i eksploataciju značajni dijelovi.	
	12.	Predavanja	Nastavak hidrauličkih ravnjanjačkih elemenata: tlačno uključni ventili, regulator tlaka. Protočni ventili.	
		Konstrukcijske vježbe	Tipični hidraulički krugovi: serijska i paralelna veza cilindara, rasterećenje pumpe, kočenje, pridržavanje.	
	13.	Predavanja	Osnovni hidraulički krugovi i njihove podjele. Zatvoreni hidraulički krugovi. Regulacija brzine pomoću prigušenja i pomoću dvogranog ili trogranog regulatora protoka.	
		Konstrukcijske vježbe	Tipični hidraulički krugovi, nastavak: hidrauličke čeljusti, korištenje hydr. akumulatora.	
	14.	Predavanja	Hidraulički krugovi sa regulatorima protoka. Korištenje ventila za ograničenje tlaka. Regulacija rada pumpe.	
		Laboratorijske vježbe	Rješavanje zadataka i rad na didaktičkom stolu.	
	15.	Predavanja	Proporcionalni i servohidraulički ventili, značajke konstrukcija i područja primjene. LS hidraulički sustavi.	
		Laboratorijske vježbe	Samostalni na didaktičkom stolu (završna provjera).	
			2. kolokvij	
	Vrste izvođenja nastave:	☒ predavanja ☐ seminari i radionice ☒ vježbe ☐ on line u cijelosti ☐ mješovito e-učenje ☐ terenska nastava		☐ samostalni zadaci ☐ multimedija ☒ laboratorij ☐ mentorski rad ☐ (ostalo upisati)
	Obveze studenata	/		

Praćenje rada studenata (upisati udio u ECTS bodovima za svaku aktivnost tako da ukupni broj ECTS bodova odgovara bodovnoj vrijednosti predmeta):	Pohađanje nastave	2,5	Istraživanje	/	Praktični rad	/
	Eksperimentalni rad	/	Referat	/	Samostalno učenje	1
	Esej	/	Seminarski rad	/	(Ostalo upisati)	/
	Kolokviji	2,0	Usmeni ispit	0,5	(Ostalo upisati)	/
	Pismeni ispit	/	Projekt	/	(Ostalo upisati)	/

KONTINUIRANA PROCJENA		
Pokazatelji kontinuirane provjere	Uspješnost A_i (%)	Udjel u ocjeni k_i (%)
Prvi kolokvij (pisani i usmeni)	50-100	35
Drugi kolokvij (pisani i usmeni)	50-100	35
Laboratorijske vježbe (završna provjera)	50-100	20
Nazočnost i aktivnost na nastavi	70-100%	10

ZAVRŠNA PROCJENA		
Pokazatelji provjere - završna ispit (prvi i drugi ispitni termin)	Uspješnost A_i (%)	Udjel u ocjeni k_i (%)
Praktični ispit (pisani)	50 - 100	40
Teorijski ispit (usmeni)	50 - 100	40
Prethodne aktivnosti (uključuju sve pokazatelje kontinuirane provjere znanja)	50 - 100	20
Pokazatelji provjere - popravni ispit (treći i četvrti ispitni termin)	Uspješnost A_i (%)	Udjel u ocjeni k_i (%)
Praktični ispit (pisani)	50 - 100	50
Teorijski ispit (pisani i/ili usmeni)	50 - 100	50

OCJENJIVANJE

Općenito se ocjena na završnom i popravnom ispitu (u postotcima) formira temeljem svih pokazatelja koji opisuju razinu studentskih aktivnosti prema relaciji:

$$Ocjena (\%) = \sum_{i=1}^N k_i A_i$$

k_i - težinski koeficijent za pojedinu aktivnost,
 A_i - postotni uspjeh postignut za pojedinu aktivnost,
 N - ukupan broj aktivnosti.

Pneumatika i hidraulika - konačna ocjena na završnom ispitu za studente koji su pozitivno riješili oba kolokvija:

$$Ocjena(\%) = 0,35 \times A_1 + 0,35 \times A_2 + 0,20 \times A_3 + 0,15 \times A_4 + 0,10 \times A_5$$

- kolokvij 1: $k_1 = 0,35$; $A_1 = 50 - 100 \%$,
- kolokvij 2: $k_2 = 0,35$; $A_2 = 50 - 100 \%$,
- laboratorijske vježbe (aktivnost + završna provjera): $k_4 = 0,20$; $A_4 = 50 - 100 \%$.
- Nazočnost i aktivnost na nastavi: $k_5 = 0,10$; $A_5 = 70 - 100 \%$.

Napomena: $k_1 + k_2 + k_3 + k_4 + k_5 = 1$

ODNOS POLUČENOG USPJEHA I PRIPADNE OCJENE		
Postotak	Kriterij	Ocjena
od 50% do 61%	zadovoljava minimalne kriterije	dovoljan (2)
od 62% do 74%	prosječan uspjeh s primjetnim nedostacima	dobar (3)
od 75% do 87%	iznadprosječan uspjeh s ponekom greškom	vrlo dobar (4)
od 88% do 100%	izniman uspjeh	izvrstan (5)

	Naslov	Broj primjeraka u knjižnici	Dostupnost putem ostalih medija
Obvezna literatura (dostupna u knjižnici i putem ostalih medija)	Barle, J.: Hidraulika i pneumatika, (priručnik za studente-autorizirana predavanja), FESB, Split, 2010.		
	Nikolić, G.: Pneumatika, Školske novine, Zagreb, 1994.		
	Koroman, V.; Mirković, R.: Hidraulika i pneumatika, Školska knjiga, Zagreb, 1991.		
Dopunska literatura	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rabie, M.: Fluid Power Engineering, McGraw-Hill, 2009. 2. Lang, R.A. (ed.): Hydraulic Trainer 1; Planning and Design of Hydraulic Power Systems, Mannesmann Rexroth AG, 1998. 		
Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje utvrđenih ishoda učenja	<ul style="list-style-type: none"> - Evidencija pohađanja nastave i uspješnosti izvršenja ostalih obveza studenata (nastavnik). - Ažuriranje detaljnih izvedbenih planova nastave - DIP (nastavnik). - Nadzor izvođenja nastave (zamjenik pročelnika Odjela za nastavu, pročelnici odsjeka). - Kontinuirana provjera kvalitete svih parametara nastavnog procesa u skladu s Akcijskim planovima (pomoćnik pročelnika Odjela za kvalitetu). - Semestralno provođenje studentske ankete sukladno „Pravilniku o postupku studentskog vrednovanja nastavnog rada na sveučilištu u Splitu“ (UNIST, Centar za unaprjeđenje kvalitete). 		
Ostalo (prema mišljenju predlagatelja)	DIP-ovi predmeta nalaze se unutar sustava za podršku nastavi (MOODLE) i dostupni su studentima i nastavnicima Odjela. Skraćeni izvedbeni programi - IP (hrvatska i engleska inačica) su u cilju javnosti informiranja izravno dostupni na web stranicama Odjela.		